

Moje Rande se světem

WALTRAUD HABLE

MARCO POLO

DUMONT

MARCO POLO

..... WALTRAUD HABLEOVÁ

Moje
rande
se
světem

DUMONT

1. české vydání 2018

© Dumont Reiseverlag, Ostfildern

© MarcoPolo, s. r. o.

Redakce: Regina Carstensen, München

Grafický koncept: Werner Mink / AlbrechtMink, München

Fotografie: Waltraud Hable, Christiane Toppler,

Julia Wagner, Verena Hable

Fotografie na obálce: Patricia Weisskirchner, Wien

(přední část obálky); Christiane Toppler (zadní část obálky)

Překlad: Vítězslav Čížek

Redakce a sazba: Pasparta Publishing, s. r. o.

Korektura: JUDr. Květa Svárovská

ISBN 978-3-7701-6700-5

www.marcopolo-club.cz

*Tato kniha je věnována všem,
kdo váhají.*

*Svět čeká – a má v kufru
ty nejkrásnější okamžiky.*

..... OBSAH

PŘEDMLUVA

Když srdce náhle buší jako splašené

Strana 10

1

Patnáct let otálení

Strana 14

2

Nejisté krůčky směrem ke svobodě

Strana 28

3

Afrika pro začátečníky

Strana 42

4

Love me tinder? O žralocích a mužích

Strana 55

5

Falešná očekávání a existenční strachy

Strana 71

6

Hormonální nedorozumění pod duhou

Strana 87

7

Selfie s Ježíšem a poučný kurs vaření

Strana 104

8

*Prověrka realitou
a proč je svět jedna obrovská vesnice*

Strana 117

9

Ztracená v přírodě:

Jsem tupoun

Strana 131

10

S poctivostí nejdál dojdeš

Strana 145

11

Džíny vyvolávají rozruch

Strana 157

12

Přerušení a nový začátek u mnichů

Strana 169

13

Vidím mrtvé lidi (a spoustu dalšího)

Strana 179

14

Únava z cesty a objevení ráje obuvi

Strana 198

15

Panické prodloužení.

Ještě se nemůžu vrátit domů!

Strana 213

DOSLOV

Jsem to pořád ještě já?

Strana 225

Jeden hrozně těžký kufr,
jedna žena,
**JEDNA CESTA
KOLEM SVĚTA**

San Francisco

Chci odsud
 pryč!

New York

Už žádné
monstrum

Havajské ostrovy

Rande hodně
zfilmování

Lisabon

Víno a poli-
cejní důtky

VÍDEŇ

Všechno
to jsou
jen
výmluvy!

Marrákeš

Šťastně
nakupuju

Rio de Janeiro

Hurá, cestovatelský
guru

Buenos Aires

Ježíši, usmívat se
prosím!

Helsinky

Nemusím
vůbec nic

Nové Dillí

Rikšové unavení
životem

Tiruvanantapuram

Myslím, že jsem
u špatného
doktora

Tanzanie

Slon chce
moje sušenky?

Kapské Město

Na obzoru
žraloci
a muži!

Jak se spaluje
mrtvola?

Váránasí

Čiang Mai

00000m

Rangún

Oblékněte
se prosím
slušně!

Vientiane

Předčasný
odjezd!

Tokio

Jíst!
Žasnout!

Alice Springs

Ríká mi
tupoun

Sydney

Nejprátelštější
město na světě

.....

KDYŽ SRDCE NÁHLE BUŠÍ JAKO SPLAŠENÉ

Procházka východoafrickou pustinou. Široko daleko ani živáčka. Jen pár zebřích lebek povalujících se při okraji cesty a vzduch prosycený tetelivým horkem. A vtom to na mě přišlo. Zpočátku to bylo jen slaboulinké, posléze to však zesílilo natolik, že mi to málem úplně přiškrtilo přívod vzduchu do plic, takže už jsem to nemohla ignorovat. Na hrudi se mi usadila bolest a hrdlo se mi notně zúžilo. „No super,“ tepalo mi v hlavě. „Trčíš tu uprostřed tanzanské savany a máš něco se srdcem.“ Že by arytmie? (Jakožto zkušený hypochondr se docela slušně orientuju v medicíně.) Nebo snad infarkt, případně příznak zánětu srdečního svalu? Zastavila jsem se, celá uhekaná. Asi jsem to nachlazení měla pořádně vyležet. Ale copak to šlo, když mám na téhle cestě kolem světa už od samého začátku tak plné ruce práce?

Zapřela jsem dlaně o boky, zhluboka dýchala a očima nazdařbůh klouzala po okolní chudičké, neúrodné krajině. Hlavně nevyšilovat! Podezřelý pocit na hrudi neustával. Jen-

že... když jsem se do svých tělesných pochodů zaposlouchala pořádně..., tak ta bolest přece jenom neměla takové grády, aby z toho jeden usoudil, že mu jde o život. Vlastně se nedělo nic horšího, než že mi srdce bušilo jako o závod. V tu ránu mi došlo, že moje diagnóza je jasná: Žádný infarkt to není. Jen jsem jednoduše zapomněla, jaké to je, když máte dojem, že vám srdce samým štěstím vyskočí z hrudi.

Ano, já vím, jak nebetyčnou kýčovitostí tento výrok čpí. A že to vypadá, jako bych si tu příhodu vymyslela – abych si opatřila náležitě strhující úvod k této knize. Nemám žádného svědka, který by potvrdil její pravdivost, neboť jsem cestovala sama, bez soupudníků. Nicméně při všem, co je mi svaté, přísahám: Bylo to tak. Tohoto pocitu, kdy se v člověku znenadání a bez sebemenší kontroly nahromadí tolik energie, že je téměř doslova fyzicky zachvácen nezkrotnou touhou a nespoutanou žízni po životě – toho je nám všem zapotřebí častěji. A já tento okamžik, jež jsem prožila v Tanzanii, potřebovala jako prase drbání. Potvrdil mi totiž cosi, co jsem v skrytu duše potvrzeno mít chtěla. Potvrdil mi, že se opravdu můžu oprostít od svých nejčernějších obav, a řekl mi: „Jo, holka, jednala jsi správně.“

Ano, bylo správné seknout s dobře placenou prací časopisecké šéfredaktorky a stisknout tlačítko s nápisem „vypnout“. Bylo jen a jen rozumné prodat svou dvanáct let starou škodovku, která se stejně hodila leda tak do šrotu, a pronajmout svůj vídeňský byt jistě velmi sympatickému studentce z Irska. A bylo správné i to, že jsem sebrala všechno své jmění a vyzvedla z banky těch nastrádaných čtyřicet dva tisíc eur plus nějaké drobné, abych je následně během jedenácti měsíců až do posledního centu vyplýtvala na procestování čtrnácti zemí? *No jasně!* Dospěla jsem totiž k bodu, který jsem nemohla nepřekročit. Byla jsem zralá k tomu, abych pohlédla světu do tváře. Konečně.

Tu a tam se mě někdo zeptá: „Co tě to napadlo vydat se na cestu kolem světa? Proč sis za ty peníze radši nekoupila vlastní byt nebo je neuložila do zlatých prutů?“ A já na ty otázky nenačázím kloudnou odpověď. Kéž bych tak mohla říct: „Chtěla jsem konečně spatřit sedm divů světa.“ Případně se s pobaveným výrazem ve tváři vytasit s výrokem, že jsem odjakživa obdivovala Indiana Jonese. To bych ale lhala. Filmy s Indiana Jonesem ráda nemám, vždyť ten chudák v nich po většinu času nedělá nic jiného, než že se polomrtvý žízni brodí v prachu a špíně a musí uhýbat před kulkami a otrávenými šípy. Nadto nejsem ani fanda na zeměpis či historii a přísně vzato lze konstatovat, že jakmile dojde na cokoli, co se týče map, orientačního smyslu či historických dat, jsem docela v koncích.

Moje důvody byly prozaičtější. Così mi říkalo, že pokud tuhle cestu nepodniknu, budu toho litovat a na stará kolena ze mě bude frustrovaná bába, co sedí v parku na lavičce, krmí holuby a plísni malé děti. A to by bylo mrzuté. Ve stáří by člověk měl mít lidi v lásce, neboť nikdy neví, jestli ty děti, na které teď nadává, nebude jednou moc a moc potřebovat. Kromě toho mám podezření, že svět byl tak velikým stvořen jen proto, aby si ho člověk prohlédl a pochopil. Všechno ostatní je jen mrhání časem.

Chodit do práce, třikrát týdně si zasportovat, po večerech nakupovat v e-shopech, případně sledovat pokleslou televizní zábavu tak dlouho, dokud se nezasekne dálkové ovládání – tak vypadaly moje všední dny. Až mi jednoho dne svitlo, že Paolo Coelho trefil do černého, když prohlásil: „Jestli ti dobrodružství připadá nebezpečné, vyzkoušej rutinu. Ta je smrtící.“ Když jsem pohlédla realitě do tváře, viděla jsem sedmatřicetiletou ženskou. Co se týče přijatelného partnera, kde nic tu nic, nějaká výraznější touha po dětech totéž v bledě modrém. Chtěla jsem pryč, musela jsem vypadnout, protože jinak hrozilo, že mi seschne mozek.

Moje rozhodnutí vydat se na cestu kolem světa nevzešlo z předčasné krize středního věku. Vyrostlo z prostého podezření, že člověk zpravidla nelituje toho, co udělal, nýbrž toho, co neudělal. A tak jsem se do toho pustila.

Na následujících stránkách se pokusím vylíčit, co se stane, když dáte vale svým zažitým zvyklostem a vrhnete se do života, a to jako někdo, kdo se vyznačuje až chorobnou potřebou mít všechno pod kontrolou, a tudíž pohříchu rád sází na jistotu. Budu vám vyprávět o náhodách, které si člověk, než ho potkají, neumí ani představit, o síle úsměvu, o touze po velké lásce a o tom, jaké to je, když se vám zčistajasna otevře celý svět.

Všechno je to těžce subjektivní, ostatně jinýma očima než těma svýma se na věci dívat neumím. Nenajdete tu ani žádný manuál, podle něhož by vám bylo radno vydat se v mých stopách, vždyť už jen trasa mých leteckých přesunů byla ta nejne-logičtější, jakou kdy můj cestovní agent viděl. („Z Havaje zpátky do Jižní Ameriky, a teprve potom do Austrálie? To přece nedává smysl!“) Ale kdyby nic jiného, tak jsem to všechno opravdu podnikla a tímto se snažím předat dál, co vím.

A především: Nesejde na tom, jak daleko nebo na jak dlouho vytáhnete paty z domu, hlavní je, že se vůbec pohnete. Moje vkladní knížka i finanční polštář jsou sice minulostí, získala jsem však za ně něco, co se nedá zaplatit penězi: Hlubokou důvěru. V sebe. A ve svět.

Cestování je to jediné, co si můžete koupit a zbohatnout na tom.

S tímto mottem na rtech vám také přeju šťastnou cestu, ať už vás vítr, či nejbližší letecký spoj zaneše kamkoli.

.....

1

PATNÁCT LET OTÁLENÍ

Vídeň

*Uražená vzdálenost:
0 KILOMETRŮ*

Ze všeho nejdříve musím učinit jisté doznání, a předejít tak tomu, abyste si o mně udělali mylný obrázek. Jakmile dojde řeč na to, že plánuju cestu kolem světa, chytá mě špatné svědomí. „To pojedeš úplně sama? To je ale odvaha!“ poklepávají mi jedni uznale na rameno. Jiní mi zase přičítají jakési geneticky zakódované sklony k dobrodružství. Obojí mi samozřejmě lichotí, jenže jedno ani druhé bohužel neodpovídá pravdě. Ta zní následovně: Jsem posera. Ustavičně se strachuju o první i poslední, hlavně sama o sebe. Dokonce i moje matka tvrdí, že o všem přemýšlím až moc.

A když jsme u těch zpovědí, tak ještě něco: Jakmile dojde na jakékoli rozhodování, nepřipomínám zrovna jednotku rychlého nasazení. Co se týče volby mezi šunkovým nebo sýrovým

chlebíčkem, modrými nebo červenými šaty, pořízením Androidu nebo iPhoneu, s tím se ještě nějak poperu. Jakmile však dojde na něco většího, sama sobě stojím v cestě – a musí-li to být, tak třeba i patnáct let. Tak dlouho jsem totiž před sebou hrnula konkrétně tuhle záležitost s cestou kolem světa a celou tu dobu se chlácholila různými výmluvami. Pochopitelně jsem jim neříkala „výmluvy“, nýbrž „důvody“, ono to zní tak nějak lépe. V každém případě platí, že kdyby se pořádalo mistrovství světa v hledání výmluv, zlatá medaile by mě neminula. *Sto bodů pro Rakousko, dámy a pánové, potlesk!*

Dlužno vysvětlit pozadí událostí: Nápad na takovou dalekou cestu ve mně poprvé vzklíčil, když mi bylo dvaadvacet let, hned po absolvování studia žurnalistiky. V duchu jsem se vídala, jak putuju po jihoamerické Amazonii, abych si ještě předtím, než zapadnu do kolotoče pracovních povinností, pročistila mozek. Jenomže nakonec jsem měla víc rozumu, než by se na můj tehdejší věk slušelo. Když se mi podařilo získat příslib stáže v jednom velkém dámském časopisu, odložila jsem celou věc k ledu. „Tohle si nesmíš nechat ujít,“ říkala jsem si. Mimoto jsem měla dost hluboko do kapsy (za pozornost přitom stojí, že na občasné výlety do New Yorku mi peníze stačily). Později jsem si pro změnu začala nasazovat růžové brýle s tím, že při své profesi tak jako tak poznám pěkný kus světa. Jedna reportáž mě zavedla až do Patagonie, kde se mi naskytla možnost projíždět se stepí na divokém koni. Procestovala jsem i Karibik, a to prostřednictvím okružní plavby. Ale ať už mě ta či ona reportáž zavála kamkoli, pořád to nebylo ono. Všechna ta místa jsem navštívila jako Waltraud-žurnalistka, ne jako Waltraud-člověk.

A potom... potom se prostě objevil ten zatracený chlap. Popravdě to nebyl zas až takový borec, jenže v prvotní hormonální bouři vám i osel připadá jako arabský plnokrevník. Pravdou zůstává, že tenhle osel zdárně předstíral, že i v něm dřímá touha po vzdálených obzorech. Měl bytostnou hrůzu z létání a trpěl i dalšími neurózami, které se s cestováním dvakrát nesuslouchují, což mě mělo přivést k vážnému zamyšlení. Já si však namlouvala, že se to nějak poddá. Kuli jsme společné plány, o Vánocích se navzájem obdarovávali cestopisy a průvodci vybavenými spoustou fotografií, ale sotva jsem zavedla řeč na nějaké konkrétní datum, kdy vyrazíme, milý chlap najednou oněměl. „Moje firma teď prožívá těžké časy,“ dával se slyšet. Totéž se očividně dalo říct i o našem vztahu. Jednoho krásného večera se totiž přede dveřmi zjevila Lolitka v obtažených pouzdrovkách. S chlapem se seznámila skrz práci a i s náplety na vlasech a lakovanými lodičkami nevážila víc než čtyřicet kilo. „Slíbil jsem, že jí ukážu město,“ děl ten osel a nato blekotal cosi v tom smyslu, že je Američanka a že by pro ni možná měl nějakou práci. A pak ještě něco o „networkingu“. Nejdřív ji ovšem s výrazem pyšného páva provedl po našem příbytku. Vzal ji do obývacího, jídelního, na terasu, dokonce i do ložnice se na těch svých štekklích směla doškobrtat. Osel bouchal špunty od šampaňského, každé její slůvko kvitoval neúměrně hlasitým řehotem a pro samé dojednávání networkingu mi zapomínal dolévat. Když jsem se do něho pustila, ne kvůli tomu nedolévání, nýbrž kvůli té ženské jako takové, neřekl než: „Buď v klidu, vůbec o nic nejde.“ Intuice mi napovídala něco jiného. Ale přesto... Ignorovala jsem to. Tuhle přece ne! Takový blbec přece být nemůže! A vůbec, vždyť mu ta maličká sahá sotva tak po pupek!

Plynuly týdny a měsíce. Když začal zaklapávat notebook, jakmile jsem vkročila do místnosti, přičemž jinak u něj vysedával až do pěti do rána, bylo to už na mě moc. Na pár dní jsem se uchýlila do prázdného bytu jedné kamarádky v domnění, že se tím probere a začne o mě bojovat. Jenže nebojoval, naopak. „Slečna pouzdrovka“ se k němu nasáčkovala, sotva od něho stěhováci odvezli můj nábytek. Prohlídka bytu nebyla nutná, už ten kvartýr znala.

Moje situace tedy vypadala následovně: Pětatřicet pryč, svěžest mládí víceméně rovněž, čelo svrastělé vráskami hněvu a cestovatelské sny? Ty mi taky někdo ukradl. Moji přátelé se mohli pochlubit životním partnerem, dětmi, vlastním bydlením. Já nic z toho neměla. Měla jsem jen spořicí účet s heslem „cesta kolem světa“ – a plány veškeré žádné.

Leckdo by si možná řekl, že ten rozchod vlastně přišel v ten pravý čas, že už mě tu nic nedrží, a můžu tedy vyrazit. Jenže já se dál kroutila jako úhoř. „Cestování bez partáka se prodraží, nemám dost našetřeno,“ fňukala jsem – a jedním dechem vydala pět tisíc eur na kauci novému domácímu, skříň se zrcadlovými dveřmi a další volovinky potřebné k budování hnízdečka. Jindy jsem zase všechno sváděla na pochroumané srdce. „Ten podělaný rozchod mě oloupil o všechny síly,“ skučela jsem a jako emoční sedativum si naordinovala všech šest řad *Sexu ve městě* na jeden zátah. Příležitostně jsem to prokládala i seriálem *Chirurgové*, jenž mě obeznámil s tolika pitomostmi ze světa býlých plášťů, že bych se klidně mohla prosadit i jako kardioložka.

Zvrat nastal jedné chladné noci z neděle na pondělek. Půlnoc byla dávno tatam, když jsem se uondaná víkendovým televizním maratonem dobelhala do koupelny a vzápětí zažila šok

z pohledu na ten ksicht v zrcadle. Vypadal vyčerpaně, nešťastně a vrásky kolem rtů se taky zdály hlubší než kdy dřív. Jak jen jsem u všech čertů mohla takhle dopadnout? Odpověď přišla vzápětí: Protože nejsem nakvašená jenom na toho záletnického osla, nýbrž rovnou na celý svět. Protože jsem přivykla domněnce, že když strčím hlavu pod deku a nechám ji tam dostatečně dlouho, všechno bude zase v pořádku, a nalítla na ty řeči, že čas vyléčí všechny šrámy, a tak dále. S pusou upatlanou od zubní pasty se mi v křiklavě nasvícené koupelně rozběsklo: Musím přestat chodit kolem horké kaše a začít vyplouvat nad hladinu, bez ohledu na nakupený vztek a uraženou pýchu. S hlavou pod dekou je totiž dost těžké sebrat se a jít dál.

Té noci jsem ještě dlouho bděla a přemýšlela. Například o tom, co potřebuju k opětovnému obživenutí. Tak především: Aby toho osla dostihla jeho špatná karma nebo aby do něj aspoň udeřil blesk se svou desítkou kilovoltů. Ha! Dobře, to bychom měli pomstu, ale co dalšího je mi ještě zapotřebí? Zaplnit si hlavu novými dojmy. Hmmm. Jo, přesně tak. Po pěti letech strávených v jednom zaměstnání nebyly moje malé šedé buňky zrovna nejvytíženější. Nadto jsem si vlastně nikdy nedopřála pořádný oddechový čas. Co jsem skončila školu, hnala jsem se z jedné práce do druhé, nesčetněkrát jsem psala i pro tři různé zadavatele naráz. Kdo si myslí, že žurnalistika může docela slušně vynášet, jistě s radostí zaplatí za každý článek, který si přečte na internetu...

Slyšet cizí řeči, nasávat čerstvý vzduch. Rio, New York, Tokio. „One Night in Bangkok“. Na tohle všechno jsem měla zá-lusk. A taky jsem dostala chuť na mořské ježky, jamy a stoletá vejce. Plus na to, abych neměla žádné termíny s výjimkou těch,

kteřé si stanovím sama. Praha jsem po nějakém tlačítku, jímž by se dala vypnout každodennost, a ještě po dalším, jehož stisknutím bych akcelerovala svůj skutečný život. Diagnóza zněla: Akutní znuďenost v kombinaci s touhou po dálkách. Tak co s tím?

Půl roku jsem si v duchu přehrávala všemožné nejčernější scénáře. Představovala jsem si, jak mi dojdou peníze, nebo mi někdo ukradne pas. Viděla jsem se, jak na smrt nemocná trčím v africké kadibudce a zvracím jako Alík, případně jak slunce kýčovitě zachází za obzor a já se sama samotinká tulím k láhvi vína. Nicméně čím barvitější se všechny ty úděsnosti jevíly, tím více ve mně rostlo sebevědomí. Věděla jsem totiž jedno: Ať už se mi přihodí cokoli, nějak to zvládnu. Pro každou situaci se najde řešení. Sice ne hned teď, v této vteřině, ale do zítřka či pozítří určitě ano. Chce to jen nádech, výdech a spoléhat na zdravý selský rozum. Spolu s tím ve mně začal klíčit optimismus: Co když se vůbec nebudu muset plahočit po světě sama, a naopak zase potkám někoho, kdo má stejně jako já rád západy slunce (nebo aspoň to víno)? A ten cestovatelský průjem se mi koneckonců může vyhnout, ne? No právě.

Jednoho pošmourného únorového dne jsem konečně dospěla k verdiktu: *Fuck it*, jdu do toho! A čím více jsem tomu rozhodnutí přivykala (pomáhajíc si starým populárně-psychologickým trikem, jenž praví, že je přínosné říkat věci nahlas, protože se tím přibližují ke svému uskutečnění), tím trapnější mi náhle připadalo moje „staré já“. Měla-li jsem být sama k sobě upřímná, nezbyvalo mi než uznat, že jsem si počínala jako těžce neurotický křeček s diktátorskými sklony. Pokoušela jsem se mít pod kontrolou i to, co už z principu pod kontrolou mít nelze, konkrétně budoucnost. Což je v důsledku přibližně totéž

jako chtít dirigovat každičkého z těch téměř osmi miliard pozemšťanů, jen aby se propáníčka nic nepokazilo. A k čemu to všechno? Jen proto, že se mi zachtělo vytáhnout paty z domu dál než předtím? Vždyť ten příslovečný autobus mě vinou mé vlastní neopatrnosti může přejet i tady doma ve Vídni. Nebude to nebezpečnější jen proto, že se zčistajasna ocitnu třeba v Indii. No jo, ale proslýchá se, že Indové na životě nelpí tolik jako my, takže to možná není tak úplně nejlepším příkladem...

Co tím chci říct? Inu, asi tolik, že kdo chce, hledá způsoby, a kdo nechce, hledá výmluvy. A jak je to se mnou? Já chci. Musím pryč. Dostala jsem se do bodu, kdy už zkrátka nemám na vybranou, nechci-li mít pocit, že si lžu do kapsy. A když už jsme u toho duševního striptýzu: Jakkoli se ve mně dosud žádná autentická touha po mateřství neprobudila, tak v sedmatřiceti to tikání biologických hodin prostě slyším, ať chci, nebo ne. Ještě tak pět, možná šest let, a pak mi vaječníky jednoduše řeknou, že už mám smůlu. Takže jestli se chci nějak vypořádat se syndromem zavírajících se dveří a mít ještě šanci na pořízení potomstva, musím vyrazit hned, jinak toho budu později litovat.

Nuže, mám dojem, že vše důležité už bylo vyřčeno. Sice absolutně netuším, jak se to celé nakonec vyvine nebo co si počít, až mě v některé z těch zemí, kde se jezdí vlevo, zabásnou za to, že já jezdím vpravo (jakkoli je tu pořád ještě možnost, že si tam pro jistotu žádné auto nepronajmu). Ale neříká se snad, že člověk roste s náročností úkolů, které si uloží? A že existuje jen jeden směr, a to ten, jenž velí „kupředu“? A tím se jednomu nejlépe kráčí, když neschovává hlavu pod deku. Protože, jak jsem si konečně přiznala, bez ní toho člověk uvidí ze světa víc.

.....

Promluvejme si na téma: **VÝMLUVY**

*Když já bych tak ráda, ALE...
cesta kolem světa mi momentálně nezapadá do mého
životního plánu.*

Pěkná věta, není-liž pravda? „Životní plán“, to zní přece náramně velkolepě, tolik rozumně a dospěle. A další plus: Když máte plán, dělá to na okolí dobrý dojem.

Ale abych to zkrátila: Ta věta je úplně jalová. Za kterýžto poznatek jsem rozmařile zaplatila devadesát eur. Přesně tolik si totiž naučtovala jistá kariérní koučka, které jsem si stěžovala, jak je ke mně život nespravedlivý, a svou situaci jí líčila slovy: „Vlastně ze všeho nejvíc toužím po cestování. Jenže v práci se mi teď zrovna daří, na obzoru se rysuje povýšení, takže ty cestovatelské sny mi teď do plánů dvakrát neštymují.“ „Aha,“ pravila ta žena, zatímco s neskrývanou znuděností studovala své perfektně upravené nehty. „A kdo je podle vás autorem vašeho životního plánu?“ „No kdo asi?“ blekotala jsem. „Snad život sám... A taky já, tedy aspoň částečně... Ale vždyť to znáte, není to prostě tak jednoduché.“ Zasmála se. Pobaveně. A možná i trošinku soucitně. Potom mi dala na srozuměnou: Život sám o sobě žádné plány nesprádá, protože je mu jasné, že veškeré plánování je k ničemu. Na této úžasné bláznivé zeměkouli totiž v každé vteřině vstupuje do hry až příliš mnoho nekontrolovatelných proměnných – například počasí, různí podivíni, ospalí řidiči, štěkající psi. Vše je

v pohybu, vše plyne. Z čehož je zjevné, že jakmile se člověk striktně drží nějakého životního plánu, současně si tím staví své vlastní vězení. Vlastnoručně postavená vězení však mají jednu báječnou výhodu, neboť je člověk může zase cihličku po cihličce rozebrat a místo cely si z nich posléze postavit něco jiného, něco, co pro něho bude prospěšnější. Je zkrátka třeba pojednávat svou budoucnost podle hesla „udělej si sám“, neboť je to lepší než se spokojit s tím, že ji pro vás (a za vás) zařídí někdo jiný.

.....

*Když já bych tak ráda, ALE...
nemůžu přece se vším jen tak seknout.*

Nadechnout. Vydechnout. A teď si definujme *všechno*.

Prvotní panika už pominula? No báječně. Ano, já vím, že jak člověk slyší *všechno*, zní mu to zpočátku dost znepokojivě. Ale co to to *všechno* vlastně je, prosím pěkně? Platí snad, že kariéra + bydlení + přátelé + auto + společenské postavení = všechno? Nuže, mám pro vás dobré zprávy: Kariéra to přestojí, zkušenosti se přece nevypaří jen proto, že se vydáte na cestu kolem světa. Váš životopis se nadto obohatí o jisté zajímavé nuance:

Dokážu se pohotově pohybovat v jakémkoli kulturním okruhu. *Jo!*

Vyjednávací schopnosti prověřené handrkováním na bazarrech. *Jo!*

Znalost angličtiny. *Jo!*

A to ostatní? Bytu se vzdávat nemusíte (k tomu více níže), přátelé vám taky zůstanou, spíše ještě získáte nové, a to z různých koutů světa.

Takže znovu: Nadechnout. Vydechnout. A to *všechno* definovat nějak jinak, nově.

.....

Když já bych tak ráda, ALE...

moje práce nepřipouští žádné studijní dovolené.

Tahle záležitost je mrzutá a potkala i mě. „Víš, to je holt firemní politika,“ povzdychl si šéf, když jsem s ním chtěla probrat možnosti studijní dovolené. „Nemůžu ti tu držet místo celý rok. Nadto si uvědom, že když tu studijní dovolenou dám jednomu člověku, musím ji potom poskytnout i ostatním. A když vás všechny uvolním, tak kdo potom bude dělat všechnu tu práci? Prostě to nejde.“ Nezbylo mi tedy než dát výpověď, odevzdat služební notebook, mobil i vizitky a spoléhat na to, že až se z té předlouhé cesty vrátím, něco přijatelného si zase najdu. Na celé téhle historie je vtipné to, že i kdybych se na cestu nevydala, stejně bych o tu práci přišla, protože vydávání časopisu, pro který jsem tehdy pracovala, bylo tak jako tak zastaveno a všichni mí kolegové byli propuštěni. Z čehož plyne, že snažit se kočírovat budoucnost je asi tak smysluplné jako dát si v sauně zmrzlinu. Na starosti je vždycky dost času, až když opravdu přijdou.

Studijní dovolená mi tedy neprošla, ale vypadalo to, že výpověď bych snad ani tak dávat nemusela, neboť existují i další alternativy. Ocitnete-li se v podobné situaci, doporučuji vygooglovat si pojmy jako „neplacené volno“ nebo „dočasné uvolnění“. V Německu, Rakousku ani ve Švýcarsku sice na nic z toho nelze uplatňovat právní nárok, ale když se s šéfem dohodnete, můžete si zákonem předepsané roční penzum dovolené o pár týdnů protáhnout. Snadno se tak dostanete k tomu, abyste se tři měsíce mohli jen tak poflakovat. V případě dočasného uvolnění dokonce i víc. Mezi rakouskými milovníky dalek platí „vzdělávací dovolená“ za žhavý tip. Podle mě však tahle věc není tak úplně bez kazu, protože to celé běží jako subvencovaný program dalšího vzdělávání. Jenže se příliš nekontroluje, jestli například příslušný e-learningový kurs či jiná forma dál-

kového studia vytěží člověka natolik, aby musel celou tu dobu spořádaně sedět doma na zadku, a tak kdekdo využívá takto získaný čas k cestování. Já jsem ale o vzdělávací dovolenou nežádala, protože se držím hesla, že s poctivostí nejdál dojdeš; ale každý ať si dělá, co chce.

.....

*Když já bych tak ráda, ALE...
nemám dost peněz.*

Ani tahle výmluva nemá žádnou váhu. Do rovnice, která zní čas + sny = rozpočet, si každý může dosadit proměnné dle své situace.

Můj rozpočet obnášel 42 tisíc eur na jedenáct měsíců volna. Nadto jsem na zvláštní účet uložila dalších 10 tisíc, abych po návratu měla nějaký finanční polštář, a nemusela tak vzít první práci, která se mi naskytne. Cestování je výsostně osobní záležitost a mně bylo jasné: V nejhorším případě tu cestu kolem světa radši trochu zkrátím, pořád to bude lepší než nervózně dumat nad excelovými tabulkami mapujícími mé výdaje. Na švihácká pronajatá auta, hotely s nekonečným bazénem i na suvenýry z drahokamů jsem si při obsahu své cestovní kasičky musela nechat zajít chuť. Na druhé straně jsem věděla, že výlet na Velký bariérový útes, spojený se šnorchlováním, stojí jen 140 €, což byla částka, kterou jsem si od úst rozhodně utrhopat nemusela. Dále je v principu hospodárnější nevydávat se na Havaj za vrcholné turistické sezony. Ale já to přesto udělala, neboť pro mě mělo značný symbolický význam strávit silvestra právě na nějakém miniaturním ostrově uprostřed Pacifiku. Na Havaji je díky časovému posunu rok „delší“, takže jako Evropan tu získáte jedenáct hodin k dobru – čímž, aspoň jak to vidím, z toho kterého roku „vytrískáte“ nejvíc, co to jen jde.

.....

*Když já bych tak ráda, ALE...
nechci přijít o své bydlení.*

Ani tohle se stát nemusí. Existuje dostatek možností, jak ty čtyři stěny pronajmout, a přijít tak k penězům. Klíčová slova: Airbnb, netová adresa sabbaticalhomes.com, agentury zprostředkovávající tzv. housesitting, diskusní skupiny pro expaty, burzy s bydlením atp. Je přitom třeba počítat s tím, že platby za domácnostní pojistky, elektřinu, plyn či internetové připojení se každoročně o pár procent zvyšují, a zakalkulovat tento vzestup do výsledné ceny nájmu, abyste ve výsledku neskončili v minusu a navztekaní.

Pokud bydlíte v nájemním bytě a chcete ho pronajmout další osobě, neobejdete se bez souhlasu vlastníka. Moji domácí – přátelé mých rodičů – byli ti nejuznávanější lidé na světě, dodnes si je nemůžu vynachválit. Navrch můžu každému, kdo bydlí v nějakém univerzitním městě, doporučit, aby si datum odjezdu do světa naplánoval na počátek semestru. Tou dobou se totiž zahraniční studenti i pedagogové často poptávají na krátkodobý, na půl roku až rok omezený pronájem zařízeného bytu. Já si takhle za dočasnou nájemnici sehnala dívku pocházející z Irska, jež studovala doktorandský program v oboru designérství. Když se zeptala, jaké tablety do myčky má používat, hned jsem věděla, že tahle ženská je výhra v loterii. Svůj nejceněnější majetek – obsah tří šatníků, dvou botníků a jedné knihovničky – jsem zabalila do celkem patnácti krabic a uskladnila dílem u své nebezpečně chytré sestry, která si umí poradit naprosto se vším, dílem u jedné kamarádky, aby ta loterijní výhra měla dost místa.

.....

*Když já bych tak ráda, ALE...
plabochit se po světě sama znamená strašlivou osamělost
a taky nebezpečí.*

Cestování bez doprovodu rozhodně není pro každého. Kdo už po pěti hodinách strávených doma o samotě prožívá krizi, měl by si takový podnik dobře rozmyslet. Přičemž však stále platí, že člověk může koneckonců dorůst k čemukoli, jen si tu kterou konkrétní možnost musí nejdříve připustit. Samostatné cestování má své výhody dokonce i dnes, kdy vás nervuje představa, jak se s bagáží hodnou soumara snažíte vměstnat na letištní záchodek, neboť v době, kdy se v každém bezprizorním kufru může skrývat bomba, vám odložená zavazadla hned tak nikdo nepohlídá. Cestujete-li totiž sami, beze všeho můžete pět dní za sebou navštívit jedno a totéž muzeum, aniž byste přitom museli od svého protějšku poslouchat řeči ve smyslu: „Proboha, už ne, vždyť je to hrozná nuda!“

Ten pravý trik spočívá v tom, že odhalíme svůj vlastní, autonomní vnitřní rytmus. Rodina, škola, vzdělávání, partnerské vztahy, práce – už od narození je náš život dirigován zvenčí, musíme dodržovat termíny a plavat s proudem. Při samostatném cestování tohle všechno padá. Můžete si vstávat, kdy se vám zamane, a nikoho nevzrušuje, že jste se neobtěžovali zajít do Teatro Colón, slavného to operního domu v Buenos Aires, ačkoli jste v daném městě pobyli celé tři týdny. Další výhoda: Při samostatném cestování se seznámíte s více lidmi než při putování ve dvojici. Nutí vás to ke komunikaci, pokud jste tedy nesložili slib mlčení. Samozřejmě se dostaví i poklidnější dny. A tu a tam vám bude chybět sebestimulace. Nebo někdo, s kým byste ty krásné okamžiky mohli sdílet. Do osamělosti však upadá jen ten, kdo do ní upadnout chce. A na rovinu, občasný splín taky není na škodu, člověka to uzemňuje.

Pak je tu další téma, a sice „nebezpečnost“. Já v tomto smyslu dodržuju na cestách stejná opatření jako doma – nevypínám mozek, naopak ho zapínám. Jinak vyjádřeno: Nepiju tolik alkoholu, abych nevěděla, co se kolem mě děje. Pro noční přesuny využívám taxi. V mešitách a dalších chrámech si zahaluju ramena. Mobil mám díky kapesní dobíječce téměř neustále nabitý. A když si domluvím rande s cizím maníkem, pošlu některé kamarádce jeho telefonní číslo. Nošení snubního prstenu coby ochranného štítu proti dotěrným chlapům jsem vyloučila. Domnívám se, že nejlepší zbraní je sebevědomí.

.....

*Když já bych tak ráda, ALE...
mám strach.*

Na tohle odpovím otázkou: Z čeho? Budiž, člověk může i zemřít. A připustme si, že to by nebylo zrovna ideální. Jenže to se vám stejně tak dobře může přihodit i doma, neboť ta dáma s kosou je ve své práci krajně nevypočitatelná. A mezi námi: Být mrtvý je sice strašné, nicméně s přepravou ostatků do rodné země si člověk v takovém případě hlavu lámat nemusí, od toho jsou příbuzní a pojišťovací makléři. A vynecháme-li smrt, čeho dalšího se ještě bojíme? Toho, že tu cestu nezvládneme, že to při prvním zádrhelu vzdáme a vrátíme se domů jako budižkničmové? Jasně, tuhle obavu chápu. Ale jak můžete vědět, že na něco nemáte, dokud to nezkusíte? Navíc je pravda, že kdo se neoddává přehnaným očekáváním, nemůže ztroskotat. A jestli to nakonec po pár měsících celí zdeptaní vzdáte? *No a?* To přece žádné ztroskotání není. I tak si zasloužíte potlesk, protože jste to aspoň zkusili.

.....